

Aan Provinciale Staten
Statencommissie WMC

Datum : 8 juni 2009
Uw kenmerk : **2009WMC34 bijlage
3**
Ons kenmerk : 2009INT239296
Contactpersoon : Drs. P.J. Hille
E-mail : paul.hille
@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 2126
Bijlage(n) : 1

Onderwerp: Reactie op het verslag van bevindingen Ernst & Young jaarrekening 2008

Voorgestelde behandeling: ter kennisname

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

De provincie Utrecht heeft een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2008 ontvangen. De jaarrekening sluit met het saldo van baten en lasten over 2008 ad € 8.505.000 positief en een balanstotaal van € 895.894.000.

Met ingang van het boekjaar 2008 is Ernst & Young benoemd als huisaccountant van de provincie. De eerste werkzaamheden zijn aangevangen in oktober 2008 en hebben zich met name gericht op de vormgeving van de interne beheersing van de provincie. Recentelijk is de jaarrekeningcontrole afgerond.

Naar aanleiding van de uitgevoerde accountantscontrole op de jaarrekening 2008 heeft Ernst & Young Accountants LLP een verslag van bevindingen 2008 uitgebracht op 14 april.2009. In het verslag zijn de volgende onderwerpen behandeld:

1. De informatiewaarde van de jaarstukken 2008
2. Samenvatting bevindingen tussentijdse controle 2008 en follow-up
3. Bevindingen controle jaarrekening

Navolgend treft u een toelichting aan op de bevindingen van Ernst & Young. In deze toelichting wordt waar mogelijk per bevinding aangegeven welke acties er worden ondernomen en op welke termijn deze acties worden uitgevoerd.

Essentie / samenvatting:

Wij herkennen het beeld dat Ernst & Young schetst en hebben daar waar nodig aanvullende acties in gang gezet. Hierbij hebben wij steeds aandacht voor een adequate borging binnen de organisatie en de integrale verantwoordelijkheid van afdelingsmanagers voor de operationalisering.

Het boekjaar 2008 is het eerste volledige jaar waarin verantwoording plaatsvindt geënt op de nieuwe organisatiestructuur. Dit betekent belangrijke wijzigingen in de inrichting van de organisatie, processen, p&c-cyclus en de werking hiervan. De provincie bevindt zich momenteel volop in dit proces. Hierbij zijn veel zaken aangepakt en onderhanden maar nog niet volledig uitgewerkt (bijvoorbeeld OiO). De bevindingen van de accountant moeten bezien worden tegen deze achtergrond.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Wij vertrouwen dat onze aanpak zal leiden tot verbetering van de interne beheersing.

Financiële consequenties

n.v.t.

Vervolgprocedure/voortgang

Behandeling op 8 juni 2009 in PS

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Bijgaande notitie ter kennisgeving aannemen

Bijlage: Verslag van bevindingen 2008 Ernst & Young

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

OVERZICHT VAN DE BEVINDINGEN 2008 VAN ERNST & YOUNG EN DAARUIT VOLGENDE ACTIES (de nummering verwijst naar de nummering van de bevindingen van Ernst & Young, zie bijlage)**1. Bestuurlijke samenvatting**

In dit hoofdstuk geeft de accountant de belangrijkste conclusies naar aanleiding van de door hun uitgevoerde controle van de jaarrekening 2008. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk zijn de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen opgenomen van de uitgevoerde controle 2008, welke hieronder worden toegelicht.

1.1 Accountantsverklaring bij de jaarrekening 2008

Wij zijn verheugd met een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2008 van de provincie Utrecht.

1.2 Niet gecorrigeerde controleverschillen

De accountant merkt op dat er onrechtmatigheden zijn m.b.t. de Europese aanbesteding van het cateringcontract. Momenteel is de Europese Aanbesteding van het cateringcontract in gang gezet. Met betrekking tot toekomstige af te sluiten contracten zijn inhoudelijke afspraken gemaakt over de rechtmatige totstandkoming.

1.3 Het resultaat over 2008 en de financiële positie per 31 december 2008

Het saldo van baten en lasten over 2008 bedraagt € 8.505.000 positief en is als volgt samengesteld.

		€
Saldo rekening (Bruto)		(49.243.000)
Werkelijke toevoegingen aan reserves in 2008	(71.060.000)	
Werkelijke onttrekkingen aan reserves in 2008	128.808.000	
Saldo mutaties reserves 2008		57.748.000
Saldo rekening (Netto)		8.505.000

Ten opzichte van de door u vastgestelde begroting betekent dit een overschot van € 8.505.000. Voor verdere toelichting verwijzen naar hoofdstuk 1 van de jaarrekening 2008.

1.4 De informatiewaarde van de jaarrekening**1.4.1 Jaarrekening**

De accountant merkt op dat de toelichting op de verschillen tussen werkelijke en begrote bestedingen in de programmabegroting een goed inzicht geeft in de gerealiseerde resultaten in 2008. Wel kan dit verbeterd worden door meer inzicht te geven in de achterliggende oorzaken van de over- en onderschrijdingen. Wij zullen in de jaarcyclus 2009 extra aandacht besteden aan de achterliggende oorzaken van met name onderbestedingen. Hiertoe hebben wij onlangs het Beleidskader Onderbestedingen vastgesteld. Aan de hand van een transparant beleidskader wordt het beter mogelijk om verantwoording af te leggen, elkaar aan te spreken en vervolgacties te ondernemen.

1.5 Samenvatting bevindingen tussentijdse controle en follow-up

Algemeen

Zoals de accountant aangeeft zijn wij voortvarend aan de slag gegaan met de bevindingen uit de tussentijdse controle 2008. Periodiek worden wij geïnformeerd over de voortgang van de acties.

Financieel beleid

De spelregels op het gebied van financieel beleid zoals vastgelegd in de Verordening Interne Zaken zullen, voor zover dat nog niet is gebeurd, het komende jaar verder uitgewerkt worden in een financieel handboek. Ook de interne verordening zal in 2009 geactualiseerd worden.

Begroting

Momenteel worden door de afdeling Financiën afspraken met de afdelingen gemaakt ten aanzien van het verzamelen, registreren en controleren van de prestatie-indicatoren in de programmabegroting 2010 en verder. Opgemerkt wordt dat vanaf 2009 het aantal prestatie-indicatoren fors is afgenomen.

Tussentijdse rapportages

Wat betreft de tussentijdse rapportages ten aanzien van majeure projecten beveelt de accountant aan om naast de huidige jaarschijf ook inzicht te geven in de geprognosticeerde eindresultaten. Deze aanbeveling zal meegenomen worden in de Najaarsrapportage 2009.

Opgemerkt wordt dat over de individuele projecten separate voortgangsrapportages worden opgesteld en behandeld worden in de betreffende statencommissies.

Risicomanagement

Wij zijn voornemens een plan van aanpak inzake het systeem van risicomanagement op te stellen in de tweede helft van 2009.

Interne beheersing/control

Wij erkennen de opmerking ten aanzien van het op onderdelen ontbreken van een verbijzonderde interne controlefunctie in 2008. Overigens houdt dit niet in dat zich onregelmatigheden voordoen omdat in het reguliere proces voldoende checks en balances zijn ingebouwd. Om die reden is voor het jaar 2009 een integraal Interne Controleprogramma 2009 opgesteld en belegd bij de afdeling Financiën. Het actualiseren van de procesbeschrijvingen maakt onderdeel uit van het Interne Controleprogramma 2009. Bij de voorjaarsnota 2009 wordt voorgesteld om voor deze werkzaamheden structureel extra capaciteit beschikbaar te stellen.

Inkopen/aanbestedingen

De afdeling Subsidies en Inkoop is momenteel bezig met een centrale contractenregistratie en heeft daartoe een plan van aanpak opgesteld voor het gefaseerd overnemen van het centrale contractbeheer van alle contracten. Samenhangend hiermee wordt een contractendatabase ingericht voor het genereren van betrouwbare management- en stuurinformatie.

Subsidies

Zoals de accountant aangeeft is de afdeling Subsidies en Inkoop momenteel bezig met de implementatie van een subsidievolgsysteem waardoor het mogelijk wordt om een totaalinzicht te krijgen in de subsidiestromen van de provincie.

Personeel

Het tijdig terugontvangen van geautoriseerde standenregisters blijft een punt van aandacht. Het nut van deze maatregel zal nogmaals bij de afdelingen onder de aandacht worden gebracht. Tevens zal periodiek gerappelleerd worden. Overigens betekent het niet tijdig terugontvangen van het standenregister niet dat de mutaties in de brutoloonsum onrechtmatig zijn.

2. De controle aanpak

De accountantscontrole is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het BAPG. De controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op grond van het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten stellen de Staten de goedkeuringstolerantie vast, zoals opgenomen in het Normenkader 2008, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole hanteert.

3. De belangrijkste bevindingen

Wij herkennen het beeld dat Ernst & Young schetst en hebben daar waar nodig aanvullende acties in gang gezet. Hierbij hebben wij steeds aandacht voor een adequate borging binnen de organisatie en de integrale verantwoordelijkheid van afdelingsmanagers voor de operationalisering. Hieronder volgt puntsgewijs onze toelichting op de bevindingen van de accountant.

3.1 Totstandkoming jaarrekening

Met ingang van het boekjaar 2008 is Ernst & Young benoemd als huisaccountant van de provincie Utrecht. Het boekjaar 2008 is het eerste volledige jaar waarin verantwoording plaatsvindt geënt op de nieuwe organisatiestructuur. Dit betekent belangrijke wijzigingen in de inrichting van de organisatie, processen, p&c-cyclus en de werking hiervan. De provincie bevindt zich momenteel volop in dit proces. Hierbij zijn veel zaken aangepakt en onderhanden maar nog niet volledig uitgewerkt (bijvoorbeeld OiO). De bevindingen van de accountant moeten bezien worden tegen deze achtergrond.

3.2 Economische situatie

In het najaar van 2008 werd duidelijk dat de financiële crisis in de Verenigde Staten ook economische grote gevolgen heeft voor Nederland. De Nederlandse overheid heeft fors ingegrepen in de financiële instellingen en veel geld is vrijgemaakt om het vertrouwen in de bancaire wereld te herstellen. Een aantal overheden is ook direct getroffen door de kredietcrisis als gevolg van middelen die zij had uitgezet bij buitenlandse banken die in financiële problemen zijn gekomen.

3.3 Bevindingen controle jaarrekening

3.3.1 Projecten algemeen

Voor wat betreft de opmerking inzake de verantwoording van projecten verwijzen wij naar hetgeen wij gemeld hebben ten aanzien van onze tussentijdse rapportages.

3.3.1 Project Hart van de Heuvelrug

Hart van de Heuvelrug betreft een project waarin 17 partijen samenwerken. Doelstelling is om het project kostenneutraal uit te voeren. Dit wordt onder meer gerealiseerd met inkomsten uit de uitgifte van bouwgronden te compenseren met kosten vanwege het teruggeven van gronden aan de natuur (onder deel van de rood-groen balans). Als gevolg van een toegenomen risicobewustzijn heeft de provincie begin 2009 een intern onderzoek uitgevoerd naar de risico's met betrekking tot het gehele project waarbij de door de accountant aangehaalde bevindingen aan het licht kwamen. Deze (financiële) risico's worden gedragen door alle betrokken partijen.

De interne bevindingen uit de rapportage zijn voor de provincie een basis om de projectbeheersing in 2009 verder te verbeteren waarbij eventuele risico's in verband met sanering ook worden betrokken. Naar aanleiding van eerdere risico-inschattingen is in het kader van dit project de voorziening voor het Ecoduct N227 gevormd ad € 5,3 mln.

Op 6 april wordt de mastergrondexploitatie vertrouwelijk besproken in een vergadering met de commissie Ruimte, Water en Groen.

3.3.2 Voorzieningen

Grootonderhoud Provinciehuis: Na het besluit met betrekking tot de nieuwe huisvesting zal een voorstel worden gemaakt voor de noodzakelijk kosten voor het resterende onderhoud van de locatie Rijnsweerd. Aan de hand van de kosten voor het resterende onderhoud kan bepaald worden of voorziening nog toereikend is.

Nazorg stortplaatsen: Wij zijn voornemens in 2009 de berekeningen van de te verwachten kosten te actualiseren en indien nodig de voorziening(en) aan te passen.

3.3.3 Toelichtingen in het programmaverslag

Voor wat betreft de opmerking inzake de toelichtingen in het programmaverslag verwijzen wij naar hetgeen wij gemeld hebben inzake het Beleidskader Onderbestedingen (zie 1.4.1).

3.3.4 Aanbesteding

De accountant merkt op dat er onrechtmatigheden zijn m.b.t. de Europese aanbesteding van het cateringcontract. Dit contract is al enige tijd onder de aandacht van de provincie. In 2004 is getracht te starten met de Europese aanbesteding vanuit de afdelingen Subsidies en Inkoop en Facilitaire Service. Momenteel is de Europese Aanbesteding van het cateringcontract in gang gezet. Het huidige contract kent een flexibele einddatum in 2009. Dit betekent dat na uitvoering van de Europese Aanbesteding het contract binnen een maand kan worden opgezegd.

Met betrekking tot toekomstige af te sluiten contracten zijn inhoudelijke afspraken gemaakt over de rechtmatige totstandkoming.

3.3.5 Verantwoording subsidies

Zoals wij ook in de statenbrief bij de jaarstukken hebben gemeld, zullen wij in 2009 de systematiek ten aanzien van begroten en verantwoorden van meerjarige subsidieverplichtingen herzien teneinde de informatievoorziening te verbeteren en ongewenste, optische onderbestedingen te voorkomen.

3.3.6 Risico's in de paragrafen treasury en weerstandsvermogen

Recentelijk bent u geïnformeerd over de actuele stand van de risico's met betrekking tot de uitgezette gelden.

3.3.7 Juridische aangelegenheden

Geen opmerkingen.

3.3.8 Reserves en voorzieningen

Mede naar aanleiding van de Herijking Reserves en Voorzieningen (de zgn. "Stofkamoperaties") zal de Nota Reserves en Voorzieningen in 2009 herzien worden en na de zomer ter vaststelling aan u worden aangeboden.

3.3.9 Beheerplan wegen

Met betrekking tot de actualiteit van het beheerplan wegen kunnen we melden dat het beheerplan voor de periode 2010-2014 volgens planning in 2009 wordt geactualiseerd en ter besluitvorming aangeboden.

3.3.10 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voor een volledige registratie van alle niet uit de balans blijvende verplichtingen zullen wij gebruik maken van het centrale contractenregister van de afdeling Subsidies en Inkoop. Dit register zal in 2009 gevuld worden.

3.4. Rechtmatigheid

Voor wat betreft de opmerking inzake de interne organisatie van het rechtmatigheidsbeheer verwijzen wij naar hetgeen wij gemeld hebben inzake interne beheersing (1.5).